

Sygn. akt VIII C 690/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

09 listopada 2016

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu w VIII. Wydziale Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agata Cieśla

Protokolant Aleksandra Klepacz

po rozpoznaniu na rozprawie 09 listopada 2016 we Wrocławiu

sprawy z powództwa B. (...) z siedzibą w G.

przeciwko T. L.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego T. L. na rzecz strony powodowej B. (...)z siedzibą w G. kwotę 41.121,06 zł (czterdzieści jeden tysięcy sto dwadzieścia jeden złotych sześć groszy);

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 6.738 zł tytułem kosztów procesu;

IV. nadaje wyrokowi zaocznemu w punkcie I. rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII C 690/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 11 kwietnia 2016 strona powodowa B. (...) z siedzibą w G. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. L. kwoty 50.052,02 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa podała, że 14 września 2010 pozwany zawarł z Bank (...) S.A. umowę kredytu gotówkowego, a wobec braku spłaty zadłużenia wierzytelność wynikająca z tej umowy została sprzedana na rzecz strony powodowej na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z 06 września 2013. Strona powodowa nabyła wierzytelność w kwocie 41.121,06 zł, w tym 25.966,28 zł tytułem kapitału i 15.154,78 zł tytułem odsetek umownych naliczanych przez bank w wysokości zgodnej z treścią zawartej z pozwanym umowy kredytu gotówkowego w okresie od dnia jej zawarcia do dnia sprzedaży wierzytelności na rzecz strony powodowej. Strona powodowa wskazała, że w okresie od dnia nabycia wierzytelności do 31 grudnia 2015 kontynuowała naliczanie odsetek za opóźnienie w spłacie wymagalnego kapitału w wysokości równej czterokrotności aktualnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, a w związku z nowelizacją przepisów kodeksu cywilnego, która weszła w życie 01 stycznia 2016, strona powodowa jest uprawniona do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości równej dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, ponieważ zgodnie z postanowieniami umowy intencją stron było naliczanie odsetek za opóźnienie w wysokości maksymalnej. Na dzień wniesienia pozwu zaległość z tego tytułu wynosi 8.930,96 zł. Łączna wysokość zadłużenia pozwanego na 29 marca 2016 została stwierdzona dokumentem księgowym w postaci wyciągu z ksiąg

rachunkowych powoda i wynosi 25.966,28 zł tytułem kapitału oraz 24.085,74 zł tytułem odsetek. Strona powodowa wskazała, że przed skierowaniem sprawy na drogę sądową prowadziła działania zmierzające do pozasądowego rozwiązania sporu, jednak nie przyniosły one rezultatu.

Pozwany T. L. nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, nie złożył wyjaśnień w sprawie ustnie ani na piśmie, ani też nie żądał przeprowadzenia rozprawy pod jego nieobecność, co skutkowało wydaniem wyroku zaocznego na podstawie art. 339 k.p.c.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia:

13 września 2010 Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z pozwanym T. L. umowę pożyczki gotówkowej w kwocie 31.160 zł. Okres spłaty pożyczki wynosił 72 miesiące.

Na podstawie zawartej umowy pozwany otrzymał do dyspozycji kwotę pożyczki w wysokości 25.000 zł.

Pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki w miesięcznych ratach po 625,51 zł.

W myśl § 3 ust. 8 zawartej umowy pożyczki, odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczane są według stopy procentowej określonej w Cenniku usług, która na dzień zawarcia umowy wynosi 20 %. Zmiana wysokości oprocentowania od zadłużenia przeterminowanego następuje w szczególności na skutek:

- a. zmian stóp procentowych NBP,
- b. zmian stóp procentowych WIBOR.

[**dowód** umowa pilnej pożyczki k. 10-11]

Pozwany nie wywiązywał się z obowiązku spłaty pożyczki, co skutkowało wymagalnością zadłużenia i wystawieniem przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. 24 czerwca 2011 bankowego tytułu egzekucyjnego, zgodnie z treścią którego na wymagalne zadłużenie pozwanego składa się kwota kapitału w wysokości 25.966,28 zł oraz odsetki umowne, naliczone według stałej stopy procentowej w wysokości 13 % w skali roku od należności głównej od 04 grudnia 2010 do 16 czerwca 2011 w kwocie 2.090,63 zł i odsetki przeterminowane naliczone według wskazanych w bankowym tytule egzekucyjnym stóp procentowych od należności głównej za okres od 05 stycznia 2011 do 23 czerwca 2011 w łącznej kwocie 196,13 zł.

[**dowód** bankowy tytuł egzekucyjny z 24.06.2011 k. 35-36]

Umową sprzedaży wierzytelności zawartą 06 września 2013 pomiędzy Bank (...) S.A. z siedzibą w W. a B. (...) z siedzibą w G. stroną powodowa nabyła wierzytelność wobec pozwanego T. L. w wysokości 41.121,06 zł, na którą składają się: kapitał w wysokości 25.966,28 zł oraz odsetki w łącznej wysokości 15.154,78 zł, w tym 2.090,63 zł tytułem odsetek umownych i 13.064,15 zł tytułem odsetek karnych naliczanych przez bank do dnia sprzedaży wierzytelności na rzecz strony powodowej.

[**dowody:**

wyciąg z ksiąg rachunkowych strony powodowej z 29.03.2016 k. 3,

wyciąg z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności z 06.09.2013 k. 11,

umowa sprzedaży wierzytelności z 06.09.2013 k. 12-12v.]

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zgodnie z treścią art. 339 § 1 i 2 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Wobec więc tego, że działanie art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenia strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania (por. uzasadnienie Sądu Najwyższego z 18 lutego 1972, III CRN 539/71, wyrok Sądu Najwyższego z 31 marca 1999, I CKU 176/97).

Sąd ma obowiązek krytycznego ustosunkowania się do twierdzeń powoda zawartych w pozwie. W razie wątpliwości należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu ich wyjaśnienia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 października 1998, I CKU 85/98; wyrok Sądu Najwyższego z 23 września 1997, I CKU 115/97).

W konsekwencji powyższego, twierdzenia strony powodowej, mimo, iż nie zaprzeczone przez pozwanego, zostały poddane weryfikacji Sądu. I tak w oparciu o przedstawione przez stronę powodową dowody z dokumentów Sąd ustalił, że strona powodowa, na mocy zawartej umowy przelewu wierzytelności, nabyła wierzytelność wobec pozwanego T. L. w wysokości w wysokości 41.121,06 zł, na którą składają się: kapitał w wysokości 25.966,28 zł oraz odsetki w łącznej wysokości 15.154,78 zł, w tym 2.090,63 zł tytułem odsetek umownych i 13.064,15 zł tytułem odsetek karnych naliczanych przez bank do dnia sprzedaży wierzytelności na rzecz strony powodowej. Z uwagi na treści przedstawionych dowodów zawarte w pozwie twierdzenia strony powodowej nie budziły wątpliwości Sądu co do istnienia wierzytelności wobec pozwanego, a w dalszej kolejności również wysokości nabytego w drodze cesji zadłużenia (41.121,06 zł) i jego wymagalności.

W ocenie Sądu pozbawione podstaw było natomiast żądanie strony powodowej w zakresie zasądzenia kwoty 8.930,96 zł, stanowiącej odsetki umowne za opóźnienie naliczone przez stronę powodową w okresie od dnia nabycia wierzytelności do 31 grudnia 2015 w wysokości równej czterokrotności aktualnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, a następnie od 01 stycznia 2016 do 29 marca 2016 w wysokości równej dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie.

Materialnoprawną podstawą żądania strony powodowej w zakresie umownych odsetek za opóźnienie jest art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (§ 1). Zgodnie z § 2 jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Z powyższej regulacji wynika, że wysokość odsetek z tytułu opóźnienia może być określona umową albo też może wynikać z przepisów prawa. Stopa odsetek przewidzianych umową może przenosić wysokość odsetek ustawowych. Granicę wysokości odsetek wyznaczają przepisy o odsetkach maksymalnych (art. 481 § 2¹ k.c.). W razie zastrzeżenia w czynności prawnej stopy odsetek wyższych niż odsetki maksymalne za opóźnienie wierzycielowi należą się odsetki maksymalne (art. 481 § 2² k.c.). W braku natomiast oznaczenia w umowie wielkości odsetek należnych wierzycielowi jest on uprawniony do naliczania odsetek ustawowych.

Przenosząc powyższe na grunt okoliczności faktycznych rozpatrywanej sprawy, jak wynika z treści zawartej umowy pożyczki (§ 3 ust. 8) odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczane są według stopy procentowej określonej

w Cenniku usług, która na dzień zawarcia umowy wynosi 20 %. Zmiana wysokości oprocentowania od zadłużenia przeterminowanego następuje w szczególności na skutek:

c. zmian stóp procentowych NBP,

d. zmian stóp procentowych WIBOR.

Skoro zatem - jak wynika z powyższego - strony umowy pożyczki zastrzegły w niej odsetki zmienne od zadłużenia przeterminowanego, sprzeczne z tymi ustaleniami, a w konsekwencji pozbawione podstaw, jest żądanie odsetek umownych za opóźnienie w wysokości maksymalnej. Nieuprawnione jest przy tym twierdzenie, iż zgodnie z postanowieniami umowy intencją stron było naliczanie odsetek za opóźnienie w wysokości maksymalnej. Wbrew twierdzeniom strony powodowej, w ocenie Sądu brak jest logicznych podstaw do takiego wniosku na podstawie treści postanowień zawartej umowy pożyczki.

Można w tym miejscu nadmienić, choć wydaje się oczywistym, że nie sposób ocenić czy żądanie strony powodowej odsetek od zadłużenia przeterminowanego w wysokości maksymalnych odsetek przewyższa czy też nie odsetki zmienne należne zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki, gdyż takowe - wobec braku obiektywnych kryteriów ich ustalania (również na przyszłość), są niewiadomą. Nie kwestionując bowiem dopuszczalności określenia zmiennych odsetek umownych, zdaniem Sądu, ustalenie ich wysokości winno nastąpić według obiektywnie sprawdzalnych kryteriów niezależnych od obu stron stosunku cywilno-prawnego (przykładowo według stopy odsetek ustawowych lub odsetek ogłaszanych przez Prezesa NBP). Arbitralne określanie wysokości odsetek przez jedną ze stron, bez oznaczenia kryteriów według jakich ową wysokość określono, jest sprzeczne z zasadą równości stron, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uchwale z 06 marca 1992 r. (sygn. akt III CZP 141/91, OSNC z 1992 r., nr 6, poz. 90).

Podsumowując zatem, skoro strona powodowa żąda odsetek za opóźnienie w wysokości niezgodnej z postanowieniami umowy pożyczki, żądanie takie nie mogło zostać uwzględnione. Z powyższych względów nie zasługiwało na uwzględnienie również żądanie zasądzenia od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty dalszych odsetek umownych za opóźnienie liczonych w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie.

Dodać można, iż Sąd nie mógł zasądzić także odsetek ustawowych za opóźnienie, bowiem sprzeciwia się temu konstrukcja powołanego art. 481 k.c., zgodnie z którym jedynie w braku oznaczenia w umowie wielkości odsetek należnych wierzycielowi jest on uprawniony do naliczania odsetek ustawowych.

W świetle powyższych rozważań powództwo w zakresie należności głównej i odsetek umownych i karnych naliczonych przez pierwotnego wierzyciela w sposób zgodny z umową, zasługiwało na uwzględnienie w oparciu o regulację art. 720 k.c., o czym orzeczono jak w punkcie I. sentencji wyroku.

W pozostałym zaś zakresie powództwo należało oddalić jako nieuzasadnione, co znalazło swój wyraz w punkcie II. sentencji wyroku.

Orzekając o kosztach postępowania w punkcie III. sentencji wyroku Sąd oparł się na normie art. 100 zd. 1 k.p.c. Ustalając, że strona powodowa utrzymała się przy swoim zadaniu w 82 %, biorąc pod uwagę, iż jej koszty wyniosły łącznie 8.217 zł, w tym 1.000 zł opłaty od pozwu, 7.200 zł kosztów zastępstwa procesowego ustalonych na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800) i 17 zł tytułem opłaty skarbowej uiszczonej od pełnomocnictwa, zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej koszty procesu w wysokości 6.738 zł.

O rygorze natychmiastowej wykonalności w zakresie punktu I. sentencji wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. (punkt IV. sentencji wyroku).